

Институт Отворено общество - София
2010 Годишен отчет

ГОДИШЕН ОТЧЕТ 2010 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

	Мисия	3
1	Отчет на Изпълнителния директор	5
2	Финансов профил	7
3	Програма „Европейски политики и гражданско участие“	12
4	Конкурс "Овластяване на безвластите по време на криза ", финансиран от Извънреден фонд при Институт Отворено общество и Тръст за гражданско общество в Централна и Югоизточна Европа.	15
5	Програма „Изток-Изток“	19
6	Програма „Управление и публични политики“	23
7	Платформа за генериране на проекти – партниращи организации, финансиран от програма “Местно самоуправление” на Институт Отворено общество - Будапеща	28
8	Извънреден фонд при Институт Отворено общество	30
9	Правна програма	32
10	Програма “Обществен дебат”	36
11	Проекти, финансирани от Медиен фонд при Институт Отворено общество, Будапеща	37
12	Програма „РОМА“	38
13	Програма “Ромско здравеопазване”	44
14	Програма “Ромски стипендии здравеопазване”	44
15	Стипендии за студенти от ромски произход в български университети	44
16	Мрежова програма “Стъпка по стъпка”	44
17	Звено за подготовка на проекти	45

МИСИЯ

Да развива и поддържа ценностите и практиките на отвореното общество в България

-

Да подкрепя демократизацията на обществения живот

-

Да работи за разширяването и гарантирането на обществените свободи

-

Да подпомага укрепването на институциите на гражданския сектор

-

Да подкрепя европейската интеграция и регионалното сътрудничество на България

Основател

Джордж Сорос

Настоятелство

Нели Огнянова - Председател

Георги Господинов

Кина Чутуркова

Милена Стефанова

Нери Терзиева

Лъчезар Богданов

Саша Безуханова

Юлия Захариева

Иван Бедров

Изпълнителен Директор

Георги Стойчев

Финансов Директор

Велико Шербанов

Програмни директори

Ася Кавръкова

Боян Захариев

Валентина Казанска

Иванка Иванова

Мария Методиева

Старши икономист

Георги Ангелов

Звено за социологически анализи

Алексей Пампоров - Социолог

1. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР

През 2010 година Институт “Отворено общество” -София (ИОО) продължи да подкрепя инициативи, насочени към повишаване на гражданското участие при формирането и реформирането на публични политики на местно, национално и европейско равнище; подобряване на прозрачността и отчетността на институциите и гарантиране качеството на демократичния процес; отстояване на принципите на върховенството на закона и защита на правата на човека; създаването на условия за успешна социална интеграция на групи в неравностойно положение; и подкрепа на солидарността в обществото в условията на икономическа криза.

Институтът осъществява дейността си чрез следните програми: Европейски политики и гражданско участие; Управление и публични политики; Обществен дебат; Правна програма; Програма Рома; както и чрез координация на инициативите в България на международните програми на фондации „Отворено общество“.

През 2010 година ИОО-София реализира 175 проекта в партньорство с 98 организации и екипи и оказа подкрепа на 60 български експерти за участие в международни конференции и инициативи. Общата стойност на програмните разходи през годината достигна 3,3 милиона евро. Броят на финансираните проекти нарасна с над една четвърт, а размерът на програмното финансиране се увеличи почти двукратно в сравнение с предходната година, достигайки най-високото си равнище за последните 5 години.

Увеличението на програмното финансиране през годината се дължи на фактори с еднократно и временно въздействие, свързани със стремежа на ИОО да предостави допълнителна подкрепа за усилията на обществото да се справи с негативните ефекти на глобалната икономическа криза. Тези фактори частично ще продължат да действат и през 2011 година, след което може да се очаква, че годишният размер на програмното финансиране ще се върне към устойчивите нива от периода преди началото на кризата.

В отговор на икономическата криза ИОО-София подкрепи редица проекти, насочени към смекчаване на ефектите на кризата върху най-уязвимите групи в обществото чрез подпомагане на достъпа им до качествени публични услуги. В тези рамки Институтът предостави извънредно дарение от близо 1.3 милиона лева на Министерството на труда и социалната политика в подкрепа на услугата „Обществени трапезарии“, осигуряваща безплатна храна през зимните месеци на близо 10 000 български граждани в уязвима социална ситуация.

През 2010 година се навършиха 20 години от създаването на фондация “Отворено общество” в България. През тези 20 години фондацията беше неразделна и значима част от усилията на българските граждани да посрещнат предизвикателствата на промяната и да положат основните на едно демократично и свободно общество. Поглед назад показва, че за този 20-годишен период Институт “Отворено общество” е

подкрепил реализацията на близо 20 000 индивидуални и колективни проекти на българското гражданско общество, включително е предоставил стипендии за обучение и международен обмен на близо 6000 български младежи, спомагайки за отварянето и модернизацията на обществото след десетилетията на тоталитарно управление. Общият обем на програмното финансиране през този 20-годишен период възлиза на близо 100 милиона долара.

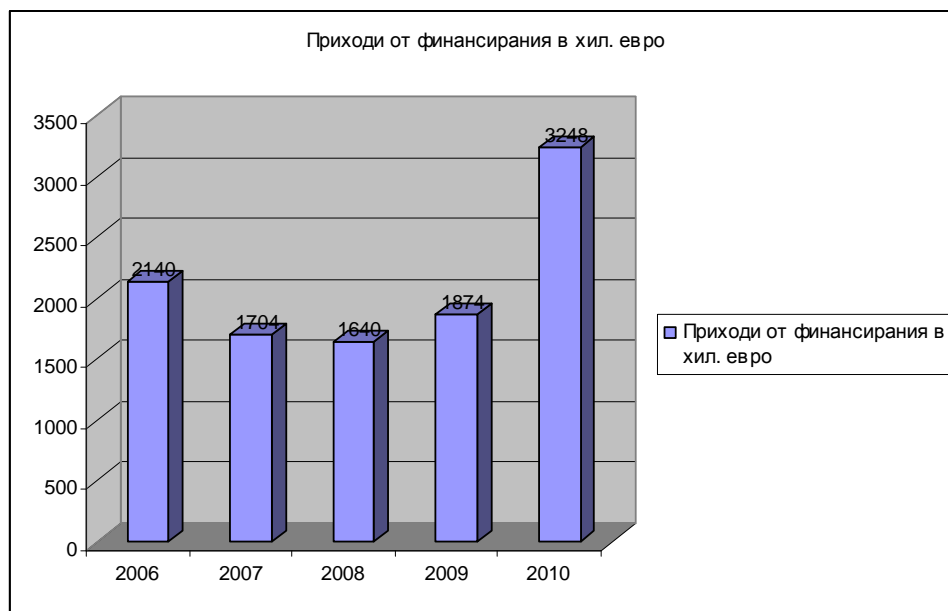
Георги Стойчев
Изпълнителен Директор

2. ФИНАНСОВ ПРОФИЛ

I. Приходи

Приходите от целеви финансираня са в размер на 3,2 милиона евро срещу 1,9 милиона през 2009 година

Фиг. 1 Приходи от целеви финансираня 2006-2010 година в хиляди евро

Размерът на признатите приходи от Институт "Отворено общество" Цуг през 2010 година възлизат на 3,032 хиляди евро срещу 1,727 хиляди евро през 2009 година .

През 2010 г. Институтът подкрепи проекти, свързани с преодоляване на негативните ефекти от глобалната икономическа криза в България, на стойност над 1,1 милион евро (1,5 милиона щатски долара) от създадения към Фондациите "Отворено общество" Извънреден фонд.

Продължи реализацията на програмата "Платформа за генериране на проекти", финансирана от програмата "Местно самоуправление" към Институт Отворено общество Будапеща, като през 2010 година се запази нивото на финансирането от 2009 в размер на 246 хиляди евро .

В изпълнение стратегията за разширяване източниците на финансиране, през 2010 година бяха реализирани финансираня от други източници в размер на 216 хиляди евро.

Донор	Наименование на проекта	Финансиране в хиляди евро	
		Общо	в.т.ч. усвоени през 2010 г
Тръст за гражданско общество в Централна и Източна Европа	Овластяване на безвластните в условия на криза, 300 хиляди щатски долара, съфинансиран от Извънреден фонд при Фондации Отворено общество с 300 хиляди щатски долара.	220	101
Фондация "Америка за България"	Мост към бизнеса - стажантска програма за млади роми в частния сектор	44	25
Международна асоциация на европейските граждани	Европейски граждански панел	24	20
Европейски социален фонд, Секторна оперативна програма за развитието на човешките ресурси 2007-2013, Изпълнителна агенция AMPOSDRU Румъния .	Европейско включване „Обмен на данни и добри практики между Румъния, България, Италия и Испания отнасящи се до включването на ромското население“	320	11
Програма на Европейския съюз за трудова заетост и социална солидарност Прогрес	Равенство-път към прогреса, водеща организация Министерство на труда и социалните политики	58	0
Тръст за гражданско общество в Централна и Източна Европа	Сравнително изследване на развитието на НПО	23	5
Други донори		80	54
	Общо	769	216

През 2010 година Институт "Отворено общество" в партньорство със социологическа агенция МБМД и софтуерна фирма Сирма груп приключи изпълнение на обществена поръчка за изработване на рейтингова система на висшите училища в България на стойност 256 хиляди евро, финансиран от Министерство на образованието, младежта и науката.

Приходи от управление на Резервен фонд

През 2010 година са реализирани лихви в размер на 284 хиляди евро и приходи от курсови разлики в размер на 23 хиляди евро. В края на 2010 година инвестираните в депозити средства достигат до 4,8 милиона евро.

Крайният положителен резултат от дейността на Института през 2010 година възлиза на 299 хиляди евро.

Нетни активи

В резултат на положителния финансов резултат от 2010 година нетните активи са се увеличили до 5.3 милиона евро. В баланса на Института към 31 декември 2010 година фигурират сгради и терени на стойност 477 хиляди евро и инвестиции в дъщерни дружества на стойност 491 хиляди евро.

Институтът разполага с офис на ул. "Солунска" № 56, с 35 компютъризирани работни места и 2 зали за работни срещи.

II. Разходи

През 2010 година общият размер на разходите за дейността възлиза на 3,3 милиона евро срещу 1,9 милиона евро през 2009 година.

Размерът на програмните разходи е достигна до 3 милиона евро срещу 1,7 милиона евро през 2009 година.

Размер на програмните разходи 2006- 2010 г в хиляди евро

Програмна област	2010		2009	2008	2007	2006
	в хил.евро	%				
Извънреден фонд	1 099	35,8%				
Управление и публични политики	576	18,8%	528	254	253	409
Европейски политики и гражданско участие	333	10,9%	417	434	280	504
Правна програма	232	7,6%	184	257	223	396
Обществен дебат	161	5,2%	106	129	134	218
Рома	277	9,0%	203	91	132	81
Образование и Младежки програми	26	0,8%	35	146	89	138
Обществено здравеопазване	1	0,03%	14	21	55	62
Изток-Изток	233	7,6%	65	73	101	94
Други	130	4,2%	138	132	155	163
Общо	3 068	100,0%	1 690	1 537	1 422	2 065

През 2010 година са реализирани 175 проекта - 98 проекта с организации, 9 проекта с експертни екипи и 68 проекта, реализирани от Институт "Отворено общество"; подкрепени са 9 стажанти в частния бизнес и участието на 60 български експерта в

конференции по програма “Изток-Изток”. През 2010 година Институтът администрира стипендиантски програми за младежи от ромски произход, по които програми на мрежата Отворено общество извън бюджета на Фондацията са подкрепени 308 стипендианти.

За сравнение, през 2009 година са реализирани 132 проекта - 52 проекта с организации, 7 проекта с експертни екипи и 73 проекта, реализирани от Институт “Отворено общество”, както и подкрепа участието на 26 български експерта в конференции по програма “Изток-Изток”.

Брой на проектите реализирани през 2010 година

Програмна област	Брой проекти	в това число		
	Общо	Организации	Експерт. Екипи	Институт Отворено общество
Управление и публични политики	34	18	1	15
Европейски политики и гражданско участие	60	45	5	10
Правна програма	18	4	1	13
Обществен дебат	10	5	1	4
Рома	28	9	1	18
Образование и Младежки програми	1	1		0
Обществено здравеопазване	1			1
Изток-Изток	14	13		1
Извънреден фонд	6	3		3
Други	3			3
Общо	175	98	9	68
Участие Конференции “Изток-Изток”	60			
Стажанти в частния сектор от Ромски произход	9			
Общо	377			

Административният бюджет възлиза на 208 хиляди евро - 6,3 % от общия обем на разходите.

Програмната дейност се осъществява на основа съчетаване усилията на персонала (в Института работят 22 човека и още 10 на непълно работно време), в партньорство с широки експертни общности.

III. Отчетност и контрол

Финансовата отчетност се води в съответствие с българското счетоводно законодателство, международните стандарти за финансов отчет, както и утвърдените стандарти в международната мрежа Фондации „Отворено общество“ и изискванията на другите донори.

Функционалната валута, в която се отчита дейността на Институт “Отворено общество” - София е евро. Финансовите отчети се одитират от международно призната одиторска фирма, като през периода 2008-2012 година това е КПМГ-България.

Институт “Отворено общество” е регистриран в обществена полза и ежегодно прави публично достояние отчетите за своята дейност.

3. ПРОГРАМА “ЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ”

Като нова страна-членка на ЕС България споделя редица общи предизвикателства с останалите страни от петото разширяване в Централна и Източна Европа, произтичащи от общата историческа съдба през втората половина на XX век, по-ниското икономическо развитие в сравнение със старите страни-членки и по-ниското ниво на интеграция в европейските структури. 7 от 10-те нови страни-членки на ЕС все още не са членки на Евророната, а България и Румъния все още не са членки и на Шенгенското пространство. Съществуват опасения, че в условията на глобална икономическа криза тези различия, както и наследените предубеждения може да се задълбочат и да доведат до един по-затворен и фрагментиран ЕС, където доминират процесите на ре-национализация на ключови политики.

Същевременно, вече четири години след присъединяването, България среща редица специфични предизвикателства, свързани със способността за ефективно противодействие на организираната престъпност и корупцията, липсата на административен капацитет за усвояване на средствата от ЕС и за пълноценно и равноправно участие в процеса на вземане на решения на европейско ниво, както и редица дефицити на функциониращата демокрация, които са предизвикателства и за отвореното общество в страната.

На този фон ролята на програма “Европейски политики и гражданско участие” е да съдейства за пълноценното интегриране на България в ЕС, както и за укрепването на капацитета на българските институции и граждани да прилагат общите европейски политики и да участват в тяхното формиране.

Програмата комбинира изследователски и аналитични подходи с дейности по застъпничество и мониторинг върху релевантните институции.

Специфичен инструмент на програмата е *Инициативата за европейски политики*, която осъществява дейност в новите страни членки от ЦИЕ за постигане на:

- по-голяма “отвореност” на конкретни съществуващи политики на ЕС (визова политика, политика на трудови пазари, политика на разширяване)
- по-голяма релевантност на общите политики към специфичните нужди на новите страни-членки (икономически политики, политики на догонващо развитие)
- по-активно гражданско участие и по-ефективно използване на потенциала на създадения през годините на прехода неправителствен сектор в ЦИЕ в процеса на формиране на европейски политики.

Чрез *Инициативата за европейски политики*, програмата установява и развива контакти с изследователски институти и експерти със сходни цели в ЕС и особено в новите страни-членки от ЦИЕ, както и в страните, включени в политиката на съседство и Западните Балкани.

Основни инициативи на програмата през 2010:

“Euro-Monitor”: Мониторинг на процеса на присъединяване на страните от ЦИЕ към Еврозоната” през 2010 г. Известни експерти от България и региона на ЦЕИ изготвиха пет аналитични доклада, които бяха разпространени чрез интернет страницата на *Инициативата за европейски политики* – (www.eupi.eu), по ел.поща с над 2000 получатели, препечатани (напр. Sofia Echo) или имаха препратки в други медии. Докладите се фокусираха върху най-важните въпроси по темата: перспективите за влизане на двете най-подготвени страни по време на започването на проекта – България и Естония, уроците от скорошното влизането на Словакия, влиянието на задълбочаващата се криза в Европа след проблемите на Гърция и последвалите мерки за радикална промяна на икономическото управление в ЕС.

Гражданско наблюдение на степента на готовност на България и Румъния за присъединяване към Шенгенското пространство през 2010 г. беше осъществено в партньорство с Romanian Center for European Policies.

Експертната оценка на напредъка в подготовката, която е независима както от ЕС, така и от българските и румънските институции, цели повишаването на информираността на европейските и специално – на българските и румънските граждани за хода на подготовката на двете държави.

Междинни доклади за напредъка на България и Румъния към 31 август 2010 г. бяха изготвени и представени в София и Букурещ.

Проектът “Catch Up Index” – “Индекс на настигането” има за цел да регистрира до каква степен страните-членки от Централна и Източна Европа са “настигнали” старите страни членки по отношение на категориите: икономика, качество на живот, демокрация и добро управление. На базата на съставения индекс ще бъде изготвен доклад, който да идентифицира, анализира и дава препоръки за развитието на политики с оглед преодоляване на негативните различия и на успешен процес на “догонване”.

Проектът се базира на постиженията и изводите на проекта на ИЕП “Нерешените задачи на държавите от петото разширяване”, реализиран през 2008-2009 година.

„Председателствата на ЕС и българските приоритети в ЕС: 2010-2011”

През 2010 г. програма “Европейски политики и гражданско участие” чрез Атлантическия клуб в България и Паневропейския съюз въведе нова практика на публично представяне на приоритетите на България чрез съпоставянето им с приоритетите на ЕС в рамките на съответното председателство. Нещо повече - освен форум за споделяне на приоритетите на ЕС и България в началото на всяко председателство на ЕС (Испанско и Белгийско председателство през 2010 г.), организаторите предоставяха такъв на присъстващите и в края на шестмесечния период за проследяване на напредъка в постигане на заложените цели.

Осъществяване на изследване **“Предизвикателствата пред новото програмиране на фондовете на ЕС в България за периода след 2013 г. на база на анализа на опита от периода 2007–2013 г.”**. Основната цел на публикацията е да осигури навременно и конструктивно „ранно предупреждение“ за вероятните предизвикателства пред новото програмиране и да направи предложения за тяхното смекчаване и пълно преодоляване. Направените предложения почиват на европейски и национални подходи и добри практики, демонстрирали своята ефективност в България и в други държави–членки на ЕС. Изследването се стреми да компенсира констатираните дефицити през настоящия период чрез формулиране на препоръки както към вземащите решения, така и към неправителствения сектор в България.

Тясно и ползотворно стратегическо партньорство с **програма “Изток-Изток: Партньорство отвъд границите”**, насочено към подкрепа на международния обмен на идеи, информация и съвместна работа между лица и организации от страните от ЦИЕ и Централна Азия за утвърждаване на отвореното общество. Дейностите на двете програми се координират на ниво визия в рамката на Институт “Отворено общество” – София и на проектна основа.

Тясно сътрудничество с **Тръст за гражданско общество в ЦИЕ и Извънреден фонд към институт „Отворено общество”** за подпомагане на социалното и икономическо приобщаване на маргинализирани групи от българското общество (малцинства; самотни родители; възрастни хора; хора с увреждания; деца в риск; хора, живеещи в изолирани и отдалечени населени места и др.) в условията на криза. По конкурс „Овластяване на безвластните по време на криза”, Институт “Отворено общество” финансира 45 от получените 119 проектни предложения през 2010 г.

Оценка на гражданското общество в България (т.нар. **Индекс на гражданското общество**) по международна методология и като местен партньор на CIVICUS и в сътрудничество с UNDP на национално ниво.

Проекти		
Организация	Тема	Сума
Атлантически Клуб в България	Председателството на ЕС и българските приоритети в ЕС 2011	10 480 €
Български център за нестопанско право	Бюджетни субсидии за НПО: Анализ и препоръки	10 430 €
Сдружение "Европейски пространства 21"	Провеждане на три граждански консултации по Дунавската стратегия	5 000 €
Сдружение "Европейски пространства 21"	Радио-телевизионен фестивал "Българската Европа 2010"	4 985 €
Център за икономическо развитие	ЕС-2020 и целите за България	17 179 €
Собствени проекти		
Социологическо изследване "ECONOBUS 2010- местни условия за правене на бизнес"		2 288 €

CATCH UP INDEX - Индекс на настигането	7 341 €
Euro-Monitor: Мониторинг на процеса на присъединяване на към Еврозоната.	23 470 €
Анализ и оценка на прилагането на принципа на партньорство	29 508 €
Граждански мониторинг на напредъка на България и Румъния към Шенгенското пространство	26 060 €
Комуникационна стратегия на Инициативата за Европейски политики	17 217 €
Овластяване на безвластните по време на криза	6 822 €
Оценка на гражданското общество в България" по методология "Civicus"	669 €
Председателствата на ЕС и българските приоритети в ЕС:2010-2011	305 €
Социологическо изследване тип Омнибус	372 €

4. Конкурс "Овластяване на безвластите по време на криза ", финансиран от Извънреден фонд при Институт Отворено общество и Тръст за гражданско общество в Централна и Югоизточна Европа

Организация	Тема	Сума
Асоциация "Ная"	Превенция на домашно насилие в малки населени места на община Търговище	3 715 €
Асоциация "Аркадия"	Моят живот и лесен, и труден	3 600 €
Гражданска група "И ние можем да дадем"	Компас за ново начало	3 597 €
Гражданско обединение "Отвори очи "	Възможност за теб	2 696 €
Гражданско сдружение" Алцхаймер - България"	Няма време за губене - застъпническа кампания за социално-икономическите права на болните от Алцхаймер и деменция и техните семейства	3 693 €
Група за реформа с услугите за деца с детска церебрална парализа, иницирана от Фондация "Помощ за благотворителността в България"	За качествена и достъпна услуга за деца с ДЦП	7 360 €
Димана Младенова Трънкова	Приобщаване на маргинализираните: чужденците с език, различен от българския в условията на криза	3 643 €

Инициатива Родопска планина XXI век	Аз избирах - без насилие! - модел за овластяване и превенция на агресията и проявите на насилие в училище	3 606 €
Коалиция "За по добър живот"	Помощ за самопомощ	7 285 €
Коалиция от Ромски НПО работещи на територията на град Разград	Да спрем заедно процеса "Деца раждат деца"!	7 283 €
Международна школа Едюко България	Деца и младежи в риск в условията на криза - Програма за превенция и социална интеграция на деца и младежи без родители от Столична община, район Младост	3 548 €
Младежка гражданска група "Избор за утре "	Повишаване качеството на живот за хора с увреждания по време на криза	3 643 €
Морски клуб "Приятел на морето"	Работилница - море - предоставяне на възможност за социална интеграция и професионална реализация на младежи в неравностойно положение	3 628 €
Народно Читалище "Христо Ботев - 27"	Подадена ръка	3 517 €
Общинско училищно настоятелство на училищата и детските градини в община Болярско	Децата - наша обич и тревога	3 641 €
Ромска Фондация "Искра"	Интеграция в действие	3 642 €
Сдружение "Бъдеще за децата с увреждания"	Социално включване на младежи с увреждания	3 622 €
Сдружение "Детски алианс за развитие"	Социални мобилни услуги за деца в риск	3 643 €
Сдружение "Достоен живот за хора с увреждания"- Бургас	Равнопоставени в придвижването и в живота	3 643 €
Сдружение "Здравен форум"	Индивидуални житейски планове за хора с увреждания	3 663 €
Сдружение "Институт по социални дейности и практики"	Всички сме равни	3 700 €
Сдружение "Майки срещу дрогата"	За наркотиците на открито	3 636 €
Сдружение "Медии с човешко лице"	Познания за един по-добър живот	3 618 €
Сдружение "Надежда за нас - 2008"	Програма за преодоляването на емоционални дефицити сред децата от домовете на възраст между 7 и 12 години	3 706 €
Сдружение "Нови хоризонти" -	Център за информиране на	3 715 €

Панагюрище	общността	
Сдружение "Общество Адаптация"	Подкрепа за учредяване на настоятелства към държавните психиатрични болници в София и Пазарджик	3 715 €
Сдружение "Светлина - гр. Самоков"	Бъдеще за мен	3 426 €
Сдружение "Деветашко плато"	Здравеопазване на колела - изработване на модел за достъп до здравни услуги на възрастни хора в 10 малки населени места в Деветашкото плато	3 715 €
Дружество на хора с увреждания "Кураж"	За да се случват нещата, трябва активно да се включим и и ние самите 2	3 643 €
Сдружение за подкрепа на лица с умствени затруднения	Чуйте нашия глас	3 715 €
Сдружение на инвалиди и слепи "Ахури"	Помощ и самопомощ за профилактика на стреса и психично здраве при хора с увреждания: незрящи, слабовиждащи, трудноподвижни и безработни	3 514 €
Сдружение на селската младеж "Заедно"	Такъв е животът - Застъпническа кампания за социално приобщаване на младите хора в селата	3 477 €
Сдружение с нестопанска цел - Майчин център "Добра майка – добри деца"	По пътя към равенството	3 635 €
СНЦ "Инициатива за равни възможности"	Равен достъп до обществена услуга - електроенергията не е лукс, а необходимост	3 707 €
Фондация "Надежда срещу СПИН"	Подпомагане и развитието на група за самопомощ до създаването на организация, осигуряваща грижи и представителство на хората, живеещи с ХИВ/СПИН на територията на град Пловдив	3 688 €
Фондация "Психологическа подкрепа"	Приеми това дете - създаване и реализиране на модел на услуги за социално включване в общността на семейства с деца и подрастващи със синдром на Даун	3 678 €

Фондация "Ромски свят - 21 век	Светът на ромите по време на Инициативата Десетилетие на ромското включване	3 750 €
Фондация "Ръка за помощ"	Партньори в подкрепа на децата	3 191 €
Фондация за грижи в общността "Дива"	Подобряване на достъпа до социални услуги на уязвими групи хора от малките населени места на Пловдивска област	3 386 €
Фондация Областен Ромски Съюз	Аз знам как и от мен зависи - създаване на информационно-обучителен център за овластяване на общността от ромските квартали на Бургас, при търсене на жилище и планиране на бъдещето по време на криза	3 631 €
Фондация "Подслон за човечеството Хабитат- България"	Участвай в живота си - обучения за успешно реализиране на пазара на труда и планиране на семейния бюджет за семейства в нужда от село Крайници	3 629 €
Център за независим живот	Овластяване чрез лична помощ	3 700 €
Център за психосоциална подкрепа /ЦПСП/	Чуйте моята история, вижте моите мечти - работа в общността с деца в риск от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие	3 704 €
Неформална гражданска група на родители на деца с бъбречни заболявания	Информационна кампания за родители на деца с бъбречни заболявания в подкрепа на намаляването на образователната и социалната изолация на децата с бъбречни заболявания	1 314 €
Ясен Иванов Бояджиев	Децата - безгласните и безпомощни жертви на кризата	3 890 €

5. ПРОГРАМА "ИЗТОК - ИЗТОК "

Проекти		
Организация	Тема	Сума
Асоциация на юристи за развитие на правото в обществен интерес и хармонизиране на българското и европейското право	Promoting Civic Engagement in Transparent Local Decision Making	20 951 €
Асоциация на конвивиумите на слоу фуд в България	Networking through food - Balkan conference on preserva	20 453 €
Бизнес Център "Марица"	NGOs from New Europe - United for Sustainable Development of Our Regions	7 058 €
Българска мрежа за превенция на трафика на деца и младежи	International Seminar "Regional networking for child and youth trafficking prevention in Eastern Europe and Central Asia" - phase 3	32 882 €
Български център за нестопанско право	Мрежа за нестопанско право	16 904 €
Институт по социални дейности и практики	Innovative approaches to overcoming victimization of children	10 132 €
НИС-СУ "Св.Климент Охридски"	New methodologies for best practices in social work wit	10 523 €
Сдружение "Знание" - Ловеч	Citizens Manage Their Money	11 385 €
Фондация "Мадара - България"	For a better school climate: Learned Lessons - Visions	14 888 €
Фондация "Помощ за благотворителността в България	Promoting Volunteerism and Charity for Active Young Citizens	15 173 €
Фондация "РискМонитор"	Organized Crime as a Civil Society Issue	31 743 €
Фондация "Център за радио и телевизионно обучение Промедиа"	Cross-border Journalist and Citizen Cooperation to Figh Hate Speech in Bulgarian and Macedonian Media	15 359 €
Българско училище за политика, НБУ	Youth Policies and Regional Cooperation Perspectives for the Balkans	19 118 €
Стипендиант	Тема	Сума
Албена Василева Петрова	Promoting Civic Engagement in Transparent Local Decision Making	448 €
Ангел Георгиев Даскалов	Promoting Civic Engagement in Transparent Local Decision Making	449 €
Ваня Евгениева Минкова	Promoting Civic Engagement in Transparent Local Decision Making	448 €
Данка Йорданова Матеева	Promoting Civic Engagement in Transparent Local Decision Making	449 €

Деница Емилова Абаджијева	Regional Dialogue "Practicing the Promises: Gender Equality and Women's Rights in the EU "NMS" Development Cooperation"	408 €
Десислава Димитрова Колева-Станисловски	Regional Dialogue "Practicing the Promises: Gender Equality and Women's Rights in the EU "NMS" Development Cooperation"	408 €
Живка Ганева Маринова	Regional Dialogue "Practicing the Promises: Gender Equality and Women's Rights in the EU "NMS" Development Cooperation"	408 €
Ирена Цонева Илиева	Promoting Civic Engagement in Transparent Local Decision Making	449 €
Исмет Реджеп Бабуџи	Promoting Civic Engagement in Transparent Local Decision Making	449 €
Мартин Владимиров Танчев	Promoting Civic Engagement in Transparent Local Decision Making	449 €
Стефка Стефанова Наумова	Promoting Civic Engagement in Transparent Local Decision Making	449 €
Албена Дянкова Чавдарова	Quality practices exchange for working with children and families	335 €
Александра Димитрова Куртева	Best Practices in Transborder Investigative Journalism	625 €
Анна Сашкова Ненова-Пеева	NGOs from New Europe - United for sustainable development of our regions	339 €
Антоанета Александрова Ненкова-Лалова	Improving Media Objectivity and Coverage of Issues Involving Social Tolerance	395 €
Антоанета Станчева Колева	NGOs from New Europe - United for sustainable development of our regions	339 €
Антоний Найденов Гълъбов	Stepping back from the End History: Post-Socialist States and Societies at the 20th Anniversary of the fall of the Berlin Wall	466 €
Атанаска Любомирова Методиева	Media Workshop on Racism and Far Right Movements	334 €
Атила Росенов Минев	Promoting Civic Engagement in Transparent Local Decision Making	406 €
Биљана Илианова Бойчева	Quality practices exchange for working with children and families	332 €
Божидара Искрева Кривирадева	Quality practices exchange for working with children and families	327 €
Боряна Антонова Младенова	Quality practices exchange for working with children and families	334 €
Боряна Бонева Рашкова	Quality practices exchange for working with children and families	327 €

Валентина Георгиева Петева	Quality practices exchange for working with children and families	327 €
Ваня Ангелова Иванова	NGOs from New Europe - United for sustainable development of our regions	339 €
Галя Стефанова Георгиева	NGOs from New Europe - United for sustainable development of our regions	339 €
Гроздана Запрянова Янчева	Role of Civil Society in Drafting and Implementation of Waste Management Policies	70 €
Димитринка Ганева Бумбовска	Quality practices exchange for working with children and families	327 €
Димитър Виолетов Григоров	International Conference:"TITO: perceptions and interpretations"	115 €
Динко Стоянов Драганов	Ark Of Europe Project,workshop in Bucharest	326 €
Елисавета Георгиева Вълва	Quality practices exchange for working with children and families	327 €
Иван Владимиров Жеков	Round-table meeting: "Regional Dialogue on Human Rights in the Balkans and Turkey"	355 €
Ирен Иванова Делчева	Best practices in Transborder Investigative Journalism	361 €
Катерина Димитрова Куртева	Quality practices exchange for working with children and families	332 €
Костадин Стефанов Деянов	Waste Management Conference - Building NGO coalitions for Promoting Waste Management Policies	70 €
Красимира Милчева Каменова	Evaluating the current institutionalized consultation process and most effective and legitimate mechanisms for influencing the decision-making process in the region	268 €
Кристина Калиткова Стойкова	Quality practices exchange for working with children and families	333 €
Лора Орлинова Филева	Media Workshop on Racism and Far Right Movements	339 €
Любен Гурков Панов	Sustainability Problems Of Civil Society Organisations in Eastern Europe	537 €
Любен Гурков Панов	Civil Society Development and Public financing of NGO's: Best Practices and New Opportunities	573 €
Мануела Миронова Манликерова	Media Literacy in Southeast Europe	575 €
Маргарита Великова Атанасова	NGOs from New Europe - United for sustainable development of our regions	339 €
Марияна Николова Стамова	International Conference:"TITO: perceptions and interpretations"	123 €
Надежда Гецова Йонкова	Promoting Civic Engagement in	406 €

	Transparent Local Decision Making	
Недялка Тенева Станева	NGOs from New Europe - United for sustainable development of our regions	362 €
Николай Янков Янев	NGOs from New Europe - United for sustainable development of our regions	339 €
Огнян Веселинов Златев	Media Literacy in Southeast Europe	595 €
Петър Димитров Цветков	Inovative models for recognition of non-formal education in youth sector	40 €
Петя Георгиева Петкова	NGOs from New Europe - United for sustainable development of our regions	339 €
Петя Иванова Радева	Role of Civil Society in Drafting and Implementation of Waste Management Policies	70 €
Райна Господинова Йовчева	NGOs from New Europe - United for sustainable development of our regions	861 €
Ралица Стоянова Попова	Sustainability Problems Of Civil Society Organisations in Eastern Europe	537 €
Светлана Иванова Баталова	Best practices in Transborder Investigative Journalism	360 €
Силва Алексеева Башова	Ark Of Europe Project,workshop in Bucharest	351 €
Съби Иванов Събев	Security Architecture in the EU Eastern Neighborhood: Challenges and Realities	374 €
Таня Иванова Мангалакова	Ark Of Europe Project,workshop in Bucharest	298 €
Теодора Петрова Иванова	Media Literacy in Southeast Europe	575 €
Тодор Иванов Бояджиев	NGOs from New Europe - United for sustainable development of our regions	619 €
Цветан Павлов Цветански	Inovative models for recognition of non-formal education in youth sector	136 €
Цветана Николаева Каменова	Promoting Civic Engagement in Transparent Local Decision Making	554 €
Янчо Янков Янев	NGOs from New Europe - United for sustainable development of our regions	357 €
Собствени проекти		
Посещение на Казахстански координатор в България		€ 676

6. ПРОГРАМА “УПРАВЛЕНИЕ И ПУБЛИЧНИ ПОЛИТИКИ “

Съгласно Стратегическия план за действие за 2010 г., Програмата „Управление и публични политики“ (УПП) на Института „Отворено общество“ – София, работи по следните приоритети:

- Публични бюджети – *проследяване на различни публични политики чрез бюджетните им аспекти, за да се привлече общественото и политическо внимание към специфичните рискове за икономиката и мерките, с които може да предотврати икономическа политика, водеща до увеличаване на тези рисковете.*
- Публични политики на местно ниво - *поощряване изпълнението на активна регионална политика с цел постигане на устойчиво и балансирано развитие и провеждане на последователна политика на децентрализиране от централното правителство и местните власти.*
- Оценка на риска и управление на риска при публичните политики - *насърчаване управленски решения, основани на доказателства.*

В допълнение към стратегическите приоритетни области, Програмата отдели специално внимание на образованието и общественото здравеопазване и протичащите реформи в тях. Друга насока на дейността на Програмата е Платформата за създаване на проекти (ПСП), която е част от Инициативата за местно управление и реформа на публичните услуги на Институт „Отворено общество“ в Будапеща под надслов “Подобряване на ромското включване чрез изграждане на капацитет за максимално използване на фондовете на ЕС”. През 2010 г. Програма Управление и публични политики осъществи също проекти в сътрудничество с редица партньори, сред които важна роля играят международни организации като Световна банка и УНИЦЕФ, местни НПО и Министерството на образованието, младежта и науката.

Описание на осъществените проекти и основни резултати

1. Публични бюджети

Мониторинг на икономиката и държавния бюджет

През 2010 г. Програмата управление и публични политики продължи традиционната си инициатива „Макро уоч“ и „Бъджет уоч“ за мониторинг на публичните бюджети. Бяха организирани две пресконференции за публичен дебат по въздействието на кризата върху българската икономика и политиката на правителството. Анализите са публикувани в електронното издание www.politki.bg на ИОО–София.

Граждански мониторинг върху прилаганите от правителството инструменти за управление на средствата от структурните фондове на ЕС

Съвместно с Института за развитие на публичната среда Програма Управление и публични политики осъществи анализ и оценка на Информационната система за управление и наблюдение (ИСУН) на средствата от ЕС. Във връзка с публичното стартиране на ИСУН през октомври 2010 г. бяха организирани фокус групи със заинтересованите страни, преглед на европейското законодателство и практики и бяха изготвени доклади с препоръки към публичния модул на системата. Предстои публикуване и обсъждане на направения анализ.

2. Публични политики на местно ниво

Граждански мониторинг върху дейността на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) за изпълнението на препоръките от мониторингов доклад на Институт "Отворено общество"

Програма УПП продължи сътрудничеството си с Институт за развитие на публичната среда и Българска национална асоциация на потребителите и през 2010 г. Проектът имаше за цел да проследи спазването на тези граждански предложения, направени при предходен мониторинг на регулаторния орган и да оцени тяхното изпълнение.

Местни условия за правене на бизнес 2010 г.

В рамките на проекта беше изработен индекс „Местни условия за правене на бизнес“ по подобрена и обновена методология на базата на опита на Института за пазарна икономика и широката анкетърска мрежа и капацитета на социологическия екип Институт „Отворено общество“ – София. В специален доклад, представен публично през април 2011 г., бяха очертани местните различия на територията на страната по отношение на бизнес средата.
<http://www.effectivemunicipality.com/var/docs/LocalIndex2011.pdf> .

Комплексно изследване проблемите на домакинствата, засегнати от събарянето на незаконни ромски къщи в гр. Бургас

Проектът е осъществен съвместно с Българска асоциация на социалните работници и от Centre of Food Biology Ltd. Резултатите са предоставени на общината под формата на база данни, която да послужи за основа при вземането на бъдещи решения и изготвяне на стратегии във връзка с незаконните ромски постройки и семействата, останали без жилища. Притеснителните резултати от проби от езерото, от което ромите черпят вода, но и в което същевременно се изхвърлят отпадните води накараха РИОКОЗ Бургас да назначи собствена проверка.

3. Управление на риска и оценка на риска на публичните политики

Управленски решения, основани на доказателства в областта на общественото здраве

През последните години подходът „медицина, основана на доказателства“ бе обсъден и частично приложен на практика в здравния сектор в цял свят. Този проект проучва възможностите за прилагане на този подход при взимане на решения, основани на доказателства в областта на управление на здравеопазването в България.

Разработване на серия от документи за разработване на политики за образователната реформа в България

През 2010 г. продължи проучването за изработването на серия аналитични доклади, които проучват подробно реформите в сферата на образованието и въздействието на делегираните бюджети и единните разходни стандарти. Тези доклади ще представляват независима, безпристрастна оценка на напредъка на образователната реформа и ще послужат за основа на препоръки и предложения за подобряване на правителствените програми и стратегии в областта на образованието.

Система за ранно сигнализиране

През 2010 г. съвместно със Световната банка бяха проведени 2 вълни на представително за страната социологическо проучване „Българските домакинства в кризата“. В изследването беше включена засилена извадка на ромски домакинства - едни от най-уязвимите групи в кризата. В резултат на проучването беше осигурен широк набор статистически данни, публикуван на сайта OpenData.bg на ИОО-София. Информацията от изследванията беше използвана и в доклад на Световната банка за развитието на кризата в Централна и Източна Европа. Данните бяха представени на две пресконференции, а анализите и изводите на екипа на Програма УПП бяха публикувани в www.politki.bg. Проектът продължава и през 2011 г.

Оптимизиране на разходните стандарти за финансиране на системата на предучилищното и средно образование в България

Целта на проекта е оптимизация на прилагането на системата на делегираните бюджети и единните разходни стандарти за фискалната 2011 година, така че да се осигури равенство на достъпа до качествени образователни услуги, да се създадат стимули за обхващане на повече ученици в системата и минимизиране на отпадането от училище, да се стимулира ефективността и ефикасността, като елементи на доброто управление.

Пилотиране и адаптиране на нова методология да вътрешна (само)оценка на качеството на образованието и обновяване на сайта www.uchilishteto.org –“Училища в развитие“

В рамките на този проект през 2010 г. беше изпробван подходът за активно учителство, разработен от проф. Дейвид Фрост от Университета Кеймбридж, чрез повишаване на мотивацията и капацитета на учителите за участие в разработването и прилагането на училищните политики.

Програма Управление и публични политики осъществи и дейности, свързани с популяризиране на рейтинговата система на висшите училища, създадена от Консорциум с участието на Институт „Отворено общество“ – София през 2010 г. Заедно с Фондация „Евроскок“ в рамките на проект „Широка публичност за информиран избор на Висше училище“ беше финансирано издаването на 2 книжки с класациите на

университетите за кандидат-студентската кампания 2011 г., разпространявани като безплатно приложение на вестник „24 часа“. В рамките на проекта **„Проблеми на измерване на качеството на висшето образование в България и Европа“** бяха организирани публични срещи с ректори на български висши училища в цялата страна, в които взе участие и д-р Дон Вестерхайден, експерт от Центъра за политически изследвания към Университета в Твенте.

През 2010 г. Програмата УПП завърши проучване на родителското участие в училищното образование заедно с Центъра за изучаване на образователни политики към Университета в Любляна като част от втора фаза на проект: **„Напредък на образователното включване и качество в страните от Югоизточна Европа“**, Предстои публикуването на доклад с основните анализи по проекта. Беше осигурено съфинансиране на проект **„Готовност на училището за приобщаващо образование за деца от институции 3-7 години“** на Фондация „Програма Стъпка по Стъпка“ за обучения на педагогическите екипи от избрани Домове за деца от предучилищна възраст.

Следвайки един от основните си приоритети, през 2010 г. по Програмата бяха финансирани различни проекти в областта на образованието и младежкото участие. Беше проведен проектът **„Млади идеи за Европа“** (www.youngideasforeurope.eu), по инициатива на Фондация „Роберт Бош“, в който ученици от 91 НЕГ в София участваха в симулационна игра за климатичните промени и енергията в Европа. Друг младежки проект, финансиран по Програмата за втора поредна година поради големия си успех, е **„СОФИМУН - международна симулация на модела на Обединените нации“** (<http://www.sofimun.org/>). Той привлича младежки лидери от цял свят, вдъхновени да работят заедно и да обсъждат някои от най-важните проблеми на съвременния свят. Беше подпомогнато и проучване на нагласите на младите хора по отношение на тяхното кариерно развитие по време на средното образование и след завършването им в рамките на проект **„Кариерната култура на младежи между 14 – 19 години“**, осъществен от Инициативата се осъществи от Асоциация за подкрепа на академичното общество (АПАО). Асоциация на студентите по социология в Софийски университет получи съфинансиране за проекта по Тръста за развитие на гражданското общество в Централна и Източна Европа **„Провеждане на серия от семинари и ателиета за представяне на натрупания опит от участие в Националния модел на Обединените нации“**. Студентското радио **„Реакция“** (<http://www.reakcia.net/>) на Софийския университет също е финансирано от Програма Управление и публични политики на Институт „Отворено общество“ – София. Концепцията за студентска медия е свързана с даване на гласност на младите в обществено-политическия живот на страната. Трибуната на радиото е отворена за всички студенти, независимо от университетите, в които учат.

През 2010 г. Програмата УПП продължи да подкрепя социологическото звено на ИОО-София и участва във финансирането на проект за предоставяне на достъп до данните от социологическите проучвания, проведени от Института (<http://www.opendata.bg/>).

Проекти		
Организация	Тема	Сума
Асоциация за подкрепа на академичната общност	Кариерната култура на младежи между 14-19 години	1 278 €
АССУ-Асоциация на студентите по социология в Софийски университет	“Провеждане на серия от семинари и ателиета за представяне на натрупания опит от участие в Националния модел на Обединените нации”	3 941 €
Българска Асоциация на социалните работници	Комплексно изследване на ромски домакинства в гр.Бургас	7 664 €
Институт за развитие на публична среда	Граждански мониторинг върху прилаганите от правителство инструменти за управление на структурните фондове/ Граждански мониторинг върху дейността на ДКЕВР за изпълнение на препоръките от мониторингов доклад	18 179 €
Фондация "Евроскок"	Широка публичност за информиран избор на Висше училище	41 300 €
Фондация "Софийски интернационален модел	Спонсорство на Втора международна конференция "Модел Обединени нации"	1 534 €
Фондация "Център за радио и телевизионно обучение Промедиа"	„Популяризиране на системата за външна оценка на висшите училища в България”	3 300 €
Фондация "Институт за пазарна икономика"	Местни условия за правене на бизнес 2010 г.	7 669 €
Фондация "Програма Стъпка по стъпка"	“Готовността на училището за приобщаващо образование за деца от институции 3-7 години”	4 076 €
Център по биология на храните	Комплексно изследване на ромски домакинства в гр.Бургас	869 €
Собствени проекти		
Социологическо изследване "ECONOBUS 2010- местни условия за правене на бизнес"		13 240 €
Наблюдение върху икономиката и държавния бюджет - финансови, политически и макроикономически рискове		26 714 €
Анализи на здравната реформа		3 059 €
“Граждански мониторинг върху прилаганите от правителството инструменти за управление на средствата от структурните фондове на ЕС”		2 045 €
Изграждане на информационен пул "Политики за преодоляване изолацията на уязвими групи"		5 450 €
Комплексно изследване на ромски домакинства в гр.Бургас		1 099 €
Млади идеи за Европа: Нова стратегия за Европа		1 030 €

Оптимизиране на разходните стандарти за финансиране на системата на предучилищното и средно образование в България	1 345 €
Пилотиране и адаптиране на нова методология да вътрешна (само)оценка на качеството на образованието и обновяване на сайта www.uchilishteto.org – “Училища в развитие	1 414 €
Подпомагане на Радостин Иванов Георгиев, ученик в неравностойно положение	511 €
Политика за управленски решения в здравеопазването, основана на доказателства	5 550 €
Проблеми на измерване на качеството на висшето образование в България и Европа	3 557 €
Разработване на серия от 7 доклада за политики за образователна реформа в България	7 973 €
Система за ранно сигнализиране - социологическо проучване	74 657 €
Социологическо изследване тип Омнибус	6 441 €
Участие на родителите в училищното образование	9 672 €

7. ПЛАТФОРМА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТИ

Платформата за създаване на проекти (ПСП) е част от проекта, озаглавен “Общности в действие: Подобряване на ромското включване чрез изграждане на капацитет за максимално използване на средства от ЕС”, финансиран по Инициативата за местно управление и реформа на публичните услуги на Института „Отворено общество“-Будапеща. ПСП се ръководи от Института „Отворено общество“-София по Програмата УПП в консорциум с 3 други организации: Ресурсен център по децентрализация и общинско развитие, Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“ и Националната асоциация на държавните служители, работещи по ромските въпроси в публичната администрация.

През 2010 г. бяха одобрени за финансиране 17 проектни предложения на стойност от 3 963 642 лв., застъпващи 3 от приоритетните области на Декадата, а именно – здравеопазване, заетост и инфраструктура. ПСП разшири обхвата на услугата безвъзмездно консултиране за своите бенефициенти, кандидатстващи по различни Оперативни програми, като добави два нови компонента:

1. Менторство/Наставничество - подкрепа на бенефициенти на ПСП, които вече имат спечелени проекти, подкрепени от ПСП, но изпитват затруднение по изпълнението, отчитането, подготвянето на конкурси по ЗОП.
2. Грантова схема - беше създаден фонд, съфинансиращ дейности, които не са заложили или допустими към съответната Оперативна програма, но са значими за устойчивостта на проекта. Предоставена е и възможност за отпускане на „безлихвен кредит“ или възстановим грант, който поема рисковете от забавени разплащания от страна на дотиращото държавно ведомство.

Особено ефективна за 2010 г. е застъпническата дейност изразяваща се в разширяване обхвата на ОП РЧР, чрез отваряне на конкурси, таргетиращи ромите, за което

значителен принос има мониторинговия комитет към ОП РЧР, в който има ромско представителство.

Обобщени статистически данни за втората година от функционирането на ПСП

Година	Общо	Не финансирани проектни предложения	Прекратена консултация или не предаден проект	В процес на консултация	Внесени проектни предложения	Финансирани проектни предложения
2010	86	9	29	2	29	17 (общо = 3 963 642 лв.; 1 EUR = 1.95583 лв.)

*****

Проекти		
Организация	Тема	Сума
Център за междуетнически диалог и толерантност "Амалипе"	Национален и Регионален партньор	30 070,00
Асоциация "Интегро-Разград"	Регионален партньор	6 000,00
ГД "Ресурсен център по децентрализация и общинско развитие"	Национален партньор	6 800,00
Национална асоциация на служителите, работещи по ромски въпроси в публичната администрация"	Национален партньор	3 300,00
Сдружение "Свят без граници"	Регионален партньор и провеждане на обучение	9 042,00
Сдружение ЛАРГО - "Либерална алтернатива"	Регионален партньор и провеждане на обучение	9 042,00
Фондация "Рома-Лом"	Регионален партньор	4 800,00
Фондация за регионално развитие	Регионален партньор	6 000,00

7. ИЗВЪНРЕДЕН ФОНД

Извънреден фонд към фондация „Отворено общество“ е създаден от Джордж Сорос с цел да подпомага обществата в Централна и Източна Европа да посрещнат негативните ефекти, свързани с глобалната икономическа криза.

Проект "Социални трапезарии"

През 2010 г. Институт „Отворено общество“ – София се включи в проекта „Обществени трапезарии“ на Министерството на труда и социалната политика с дарение в размер на 1 278 120.26 лв. Това направи възможно функционирането на 135 обществени трапезарии през първите три месеца на програмата - октомври, ноември и декември 2010г. Министерството се ангажира да осигури провеждането на проекта до края на април 2011 година и от октомври до декември 2011 г.

Намаляване на въздействието на финансовата криза върху социално уязвимите студенти чрез насърчаване на студентски бизнес инициативи, създаващи условия за наемането на студенти. Подкрепа на студентски иновации.

Този проект, подкрепен в рамките на извънредния фонд, има за цел да намали ефектите на финансовата криза върху младите хора (студенти) като предостави микрокредитиране за подкрепа на иновационни идеи и предприемачески инициативи сред студенти. Този подход има реална възможност да адресира и подкрепи активните млади хора в България и да работи в трудното поле на развитие и подкрепа на иновативни идеи, които да се развият в реални бизнес инициативи. В рамките на проекта, който се осъществява от Фондация Микрофонд, стартира програма за студентски грантове за иновации. По-точно програмата осигурява стипендии, грантове и възстановими грантове, които са насочени към студенти, които имат иновативни идеи или проекти, които допринасят за развитието на научната област, в която студентите работят.

Проект „Безопасна скорост“ - Изграждане на учебен Център на територията на ПГТ „Н.Вапцаров“, Сливница

В рамките на проекта беше организиран кръжок за учениците - теория и практика по безопасност на движението. Подготви се и участие на кръжочниците в Балкански турнир за електро автомобили „ЕВО 2010-2011“. От направената писта могат да се възползват не само участниците в кръжоците, но и останалите ученици, както и децата от училището в съседство.

Проект “Предизвикателства и подходи за гарантиране достъпа до електроенергия в квартали с преобладаващо ромско население”

И през 2010г. Програма Рома продължи изпълнението на проекта за гарантиране достъпа до комунални услуги и в частност до електроенергия в сегрегирани ромските квартали в Кричим и Асеновград, тъй като това е едно от основните предизвикателства пред социалното включване на ромската общност. Проектът се изпълнява съвместно с ЕВН България. Липсата на регулация на териториите на ромските квартали, лошата техническа инфраструктура и наличието на жилищен фонд, характеризиращ се с лоша топлоизолация на сградите, поставят жителите на ромските квартали в ситуация на

уязвимост по отношение на достъпа до електроенергия. Ниският социално-икономически статус на жителите на ромските квартали задълбочава допълнително тяхната уязвимост като потребители на комунални услуги.

Проектът цели създаване на предпоставки за подобряване достъпа до електроенергия в сегрегирани квартали с преобладаващо ромско население чрез анализ и оценка на предизвикателствата, добрите практики и подходи за гарантиране достъпа до електроенергия като универсална комунална услуга.

Проект „Водата – извор на живот: осигуряване на по-добра жизнена среда за ромите в кв.Филиповци”

Основната цел на проекта е да допринесе за подобряване жизнените условия на ромската общност в България в условията на икономическа криза чрез осигуряване на добро водоподаване, регулиране на отношенията между частната компания, Столична община и жителите на квартала и район Люлин, което да позволи и устойчивост на достъпа до качествени комунални услуги, в т.ч. водоснабдяване.

Проектът е в съответствие със стремежа за спазването на принципите на равнопоставеност и недопускане на дискриминация към потребителите, които са част от европейското и българското законодателство и служат като основа за правилното функциониране на всяко демократично общество и за установяването на реда и законността във всяка държава.

Проекти		
Организация / Проект	Тема	Сума
СНЦ Училищно настоятелство при ПГ "Никола Вапцаров" град Сливница	Изграждане на учебен Център на територията на техникума	11 466 €
Министерство на труда и социалната политика , Фонд "Социално подпомагане"	Проект "Социални трапезарии"	653 493 €
Фондация "Микрофонд"-София	Намаляване на въздействието на финансовата криза върху социално уязвими студенти чрез насърчаване на студентски бизнес инициативи, създаващи условие за наемането на студенти. Подкрепа на студентски иновации	302 161 €
Собствени проекти		
Водата – извор на живот:осигуряване на по-добра жизнена среда за ромите в кв. Филиповци		4 774 €
Енергия за развитие – Осигуряване на електричество за по-добър живот на ромите в България		11 003 €
Стажантска програма за млади роми в частния сектор "Мост към бизнеса"		19 867 €

8.ПРАВНА ПРОГРАМА

Мисията на Правна програма се изразява в отстояване върховенството на закона и защита на основните човешки права в процеса на реформа на българската съдебна система и на правоохранителните органи. Работата на програмата е организирана в три тематични направления: Основни права на гражданите, Прозрачност и отчетност на институциите и Миграция.

Основни права на гражданите

През август 2010 година Програмата започна да изпълнява третия етап от проекта “Гражданско наблюдение в полицията”, който ще продължи 10 месеца до май 2011 година. Проектът е разработен в партньорство с Главна дирекция “Охранителна полиция” на МВР, а методологията е основана на сходна практика във Великобритания. Наблюдението се състои в непредизвестени посещения на доброволци – граждански наблюдатели, в сградите на Районните управления на полицията (РУП). При посещенията наблюдателите следят за спазване на международно-правните стандарти и националното законодателство по отношение на правата на задържаните в полицията лица. През третия етап на проекта се въвеждат два нови момента - наблюдение върху качеството на административните услуги, предоставяни от полицията на гражданите и наблюдение върху условията на задържане в Центровете за временно настаняване на чужденци към Дирекция Миграция на МВР. През 2010-2011 година проектът се изпълнява на територията на 80 РУП в областите Пловдив, Пазарджик, Стара Загора, Сливен, Хасково, Варна, Добрич, Бургас, Перник и на територията на град София. Наблюдението се осъществява от 204 доброволци, които са организирани по места от Община Пловдив и три неправителствени организации – Сдружение “Свят без граници” (Стара Загора), Асоциация “Деметра” (Бургас) и Фондация “SOS - семейства в немилост”(Варна). Въпреки че при междинните отчети са регистрирани сравнително малко сигнали за злоупотреба със сила от страна на полицията, наблюдението показва, че все още само 18 от наблюдаваните 80 РУП съответстват в известна степен на нормативните изисквания за оборудване на помещенията за задържане на лица. Проектът е важен инструмент за превенция на полицейското насилие и за подобряване на общественото доверие в полицията.

През март 2010 година Програмата представи заключителен доклад с резултатите от социологическо изследване - „Изследване на правните проблеми в България по метода justiciable events“. Докладът е изготвен от д-р Мартин Граматиков от Правния факултет на Университета в Тилбулг, Холандия. Изследването представлява първи в страната опит със средствата на социологическото проучване да бъдат установени най-масовите правни проблеми на гражданите. Резултатите имат важно значение за определяне на приоритетите и целите на съдебната реформа за в бъдеще, обхвата на преподаването в Юридическите факултети, както и за оценяване на необходимия оптимален бюджет на националната система за правна помощ. Докладът дава редица препоръки за разширяване на приложното поле на алтернативните начини за решаване на спорове, за подобряване на предоставянето на правна информация от администрацията и за

развиване на модел на държавно финансирана система за първична правна помощ за гражданите.

От края на 2010 година Програмата изпълнява съвместен проект с Фондация „Български адвокати за правата на човека“ (БАПЧ) за популяризиране на европейските правни стандарти в защитата на индивидуалните права чрез издаване на месечен електронен бюлетин с избрана съдебна практика на Европейския съд по правата на човека и Съда на Европейския съюз. Бюлетинът се подготвя и редактира от адвокати на БАПЧ и се разпространява безплатно сред широк кръг юристи. Той осигурява достъп на българските професионални среди до актуална съдебна практика, която е постановена по дела срещу други държави, но задава стандарти, които са задължителни за България. Бюлетинът е важно помагало за съдии и адвокати, изправени пред въпросите на прякото прилагане на Европейската конвенция за правата на човека и на достиженията на Правото на ЕС в областта на защита на основните права на гражданите.

През ноември 2010 година, съвместно с екип на Центъра за либерални стратегии, Програмата изготви и представи предварителна оценка на въздействието на проекта за нов Закон за установяване и отнемане на имуществото, придобито от престъпна дейност. Според виждането на правителството проектозаконът е важен инструмент за ограничаване на корупцията по високите етажи на управлението и на организираната престъпност, но изследването откри в него и редица рискове и опасности за основните права на гражданите.

Беше представен доклад „Какво (не) знаем за отнемането на имущество, придобито от престъпна дейност“, който прави преглед на законодателството за гражданска конфискация на престъпно имущество в 8 държави и съдържа икономически анализ на ефектите от приложението на предлагания в България модел.

Прозрачност и отчетност на институциите

През 2010 година Програмата представи предварителни резултати от свое дългосрочно сравнително изследване за достъпа до обществена информация за работата на МВР и полицията в 10 държави, което е осъществено в партньорство с Фондация „Програма Достъп до информация“. Резултатите са обобщени в публикация: „Какво (не) знаем за МВР“ и бяха обсъдени на специална конференция на 19-ти януари. В хода на събитието заместник-министърът на вътрешните работи, д-р Веселин Вучков оповести информация за организационната и щатна структура на МВР. Информацията беше разсекретена в края на 2009 година, след като български правозащитни организации редовно настояваха за повече прозрачност и отчетност в работата на МВР. Публикуването на тази информация се прави за първи път в демократичната история на България и представлява важна предпоставка за упражняване на реален граждански контрол върху правоохранителните органи.

Миграция

През 2010 година Програмата изготви анализ на националната миграционна политика и въздействието на световната икономическа и финансова криза върху миграционните потоци от и към България. Изследването беше представено на 21 септември 2010 година по време на конференция „Тенденции в транс-граничната миграция на работна сила и свободното движение на хора – ефекти за България“. То съдържа важни емпирични данни за различните аспекти на миграцията и за първи път очертава предизвикателствата пред българските институции във връзка с промяната на профила на страната и утвърждаването ѝ като страна, приемаща имигранти. Част от основните препоръки на изследването и резултатите от работата на конференцията бяха използвани в последствие от работна група към МВР за актуализиране на националната стратегия за управление на миграцията.

В рамките на конференцията Програмата организира и еднодневен специализиран семинар за 15 адвокати, съдии и представители на работната група към МВР за актуализацията на националната стратегия за управление на миграцията. Семинарът беше воден от сър Никълъс Блейк, съдия във Висшия съд на Англия и президент на Камарата по имиграция и убежище към Горния трибунал и беше посветен на европейските правни стандарти в областта на защита на правата на имигрантите и търсещите убежище при задържане.

През 2010 година Програмата беше поканена да изготви *ad hoc* експертни позиции по стратегически документи и законопроекти, най-важните сред които са проекта за промени в Закона за съдебната власт и Стратегията за продължаване на реформата на съдебната система в условията на пълноправно членство в ЕС. Опитът на Програмата беше представен и по време на експертна среща за основните права в наказателния процес в Европа, организирана от Дирекция Правосъдие на Европейската комисия (Брюксел, 11-12 октомври 2010 г.), както и на Конференция за реформата на руската полиция (Москва, 17-19 март 2010 г.).

Експерти на Програмата участваха в работни групи за наблюдение и промени на важни обществени политики – работна група за промени в юридическото образование към Министерството на правосъдието, работна група към Националното бюро за правна помощ за промени в Закона за правната помощ, работна група към МВР за актуализиране на националната стратегия за управление на миграцията. По покана на Народното събрание, на 3 май 2010 година Програмата взе участие и представи становище и при обсъждането на предложението на група народни представители за създаване на специализиран наказателен съд за делата, свързани с корупция по високите етажи на властта и с организирана престъпност.

Проекти		
Организация / Проект	Тема	Сума
Фондация "Риск Монитор"	Изпълнение плана за дейност 2010 г и организиране на конференция	72 484 €
Център за либерални стратегии	Законодателството за гражданска конфискация на престъпно имущество - сравнително правен преглед	4 090 €

Фондация Български адвокати за правата на човека	Бюлетин със съдебна практика на защита на основните права	7 547 €
Български хелзинкски комитет	Документиране развитие на епидемия от морбили в град Сливен	2 539 €
Колектив с ръководител Йонко Грозев	Ефективна защита в наказателното производство	4 850 €

Собствени проекти		
Социологическо изследване "ECONOBUS 2010- местни условия за правене на бизнес"		2 770 €
Гражданско наблюдение в полицията 2010-2011		35 539 €
Какво (не) знаем за МВР - Обществена кампания за повишаване на достъпа до информация за дейността на полицията и МВР		6 410 €
Какво (не) знаем за гражданската конфискация на престъпно имущество - предварителна оценка на въздействието на законопроект		2 476 €
Наблюдение върху кадровата политика на Висшия съдебен съвет		6 072 €
Оценка на въздействието на закона за правна помощ		3 319 €
Оценка на изпълнението на стратегията за реформа на съдебната система		16 244 €
Полицейски омбудсман - независима оценка на разследването на жалби на граждани срещу поведението на полицейски служители		888 €
Социологическо изследване тип Омнибус - доверието в съдебната власт и правоохранителните органи		4 186 €
Правни проблеми и съдебна защита на лицата, ползващи здравни услуги		3 416 €
Съхраняване на върховенството на закона в разширена Европа - случаите на България и Румъния		107 €
Тенденции в трансграничната миграция на работна сила и свободното движение на хора в ЕС		12 484 €
Цената на правосъдието в България 2010 - оценка на обществените разходи за правосъдие и прилагане на закона		2 563 €

9. ПРОГРАМА “ ОБЩЕСТВЕН ДЕБАТ”

През 2010 година Програма “Обществен дебат” продължи да изпълнява основната си роля за отстояване ценностите на отвореното общество, подпомагане на гражданската активност и мобилизация за гарантиране качеството на демократичния процес и толерантност в обществото чрез средствата на публични дискусии, изследвания на обществените нагласи, като фокусира общественото внимание върху приоритетни за дневния ред на обществото теми.

Програмата има богат опит в подкрепата и реализацията на инициативи, адресиращи проблемите, свързани с появилите се популистки и националистически тенденции.

През 2010 година Програмата подкрепи голям европейски дебат на тема **“Европа и популисткия екстремизъм: разпознаване и справяне с разпространението му”**. Проектът позволи отново обществото да бъде адресирано по темата за популизма, да се развие и разшири разговорът за популизма, неговите измерения и разпространението му в Европа. Програмата продължи да следи динамиката на тези процеси в серия от социологически проучвания и участие и подкрепа на публични форуми.

През 2010 година Програма “Обществен дебат” продължи възлагането на социологически проучвания с цел периодично наблюдение на обществените нагласи по чувствителни за обществото теми. Данните от изследванията се утвърдиха като важен инструмент за ранно предупреждение за динамиката на рискови нагласи, застрашаващи качеството на демократичния процес в България.

В рамките на програмата и чрез поддържане на електронното издание Политики на Институт “Отворено общество” – София продължи публикуването в интернет на резултатите от основните за Института изследователски проекти и неговите партньори, както и разширяване на аудиторията на провеждани от института публични събития.

Програма “Обществен дебат” и през 2010 година подкрепи активно дебата за новите форми на комуникация и политическа ангажираност и мобилизация на младите в България. Новият тип политическо участие чрез формални и неформални младежки групи вкараха в дневния ред на страната ни темата за новите технологии на гражданска активност, подлагайки на дълбочинен анализ формите на политическа и субкултурна активност на младите хора в България днес. Програма “Обществен дебат” активно подкрепи този нов подход на формиране и реформиране на публичните политики чрез възлагане на серия от изследователски дейности.

Ефектите от глобалната икономическа криза породиха реален риск от криза на политическото, социалното и интелектуалното поле. През 2010 година програмата подкрепи голяма международна инициатива на тема **“Кризата, социалните проблеми и социалната критика днес”**.

Проекти		
Организация / Проект	Тема	Сума
Фондация "Дом на науките за човека и обществото"	Кризата, социалният проблем и социалната критика днес ?	9 935 €
Център за либерални стратегии	Европа и популистският екстремизъм: Разпознаване и справяне с разпространението му.	9 800 €
Диана Иванова	Обратната страна на миграцията - Виена, април 2010	690 €
Фондация "Информационен център НАТО"	Публична лекция " Ролята на Трансатлантическата общност за сигурност в епохата на глобализация" на Генералният секретар на НАТО Андерс Фог Расмусен	2 556 €
Собствени проекти		
Среща "20 години Отворено общество" в България		4 654 €
Социологическо изследване "ECONOBUS 2010 - местни условия за правене на бизнес"		1 815 €
Продължаване издаването на електронен вестник Политики през 2010 г.		21 623 €

10. Проекти, финансирани от Медиян фонд при Институт Отворено общество Будапеща

Глобалната криза не подмина и медиите, които са един от основните фактори на добре функциониращото гражданско общество. Последвалите промени в дейността на основните медии в посока на ограничаване на публицистиката породиха риск пред критичната публичност, която в условията на криза е важно условие, гарантиращо наблюдение на работата на публичните институции и защита от популистски натиск.

В ситуация на постоянен натиск за ограничаване на медийното пространство за независима журналистика Медияният фонд на ИОО подкрепи дейността на електронното издание Медиапул с цел подкрепа и осигуряване на алтернативен форум за балансиран и професионален диалог, "място" за водене на публичен и качествен диалог по въпроси от широка обществена значимост.

Проекти		
Организация / Проект	Тема	Сума
Фондация Инфо спейс	Подкрепа електронно издание Медиапул	69 612 €
Център за развитие на медиите	Въздействието на финансовата криза върху икономическото състояние на медиите в България	2 850 €

11. ПРОГРАМА “РОМА “

В изпълнението на своята стратегия за 2010 година Програма Рома отрази сериозните предизвикателства - следствие от ефектите на икономическата и финансова криза, задълбочаващите се социални дистанции между мнозинството и ромите, които рефлектираха върху развитието на процеса на приобщаване на ромската общност към българското общество.

В този смисъл усилията на Програма Рома бяха насочени към изпълнение на следните приоритети:

- *Подкрепа на инициативи, целящи утвърждаване на междуетническата толерантност и преодоляването на негативните обществени нагласи спрямо ромите;*

Проект Рома Фешън – „Светът е шарен“

Програма Рома на Институт “Отворено общество” – София подкрепи проект Рома Фешън, първият по рода си проект, който представи на обществото красотата и достойнството на ромската култура чрез уникален и вълнуващ спектакъл. Проектът е израз на волята на ромската общност за едно ново общуване, наложено от измеренията на съвременното общество, чрез градивните елементи на представяне на темата за културното многообразие в България.

Национална кампания „Подай ръка, бъди човек“

По повод: “2010 – Европейска година за борба с бедността и социалната изолация”; 10 години от приемането на рамковата програма за равноправно интегриране на ромите в българското общество; 5 години от Националният старт на инициативата Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г. и 8-ми април, Международен ден на ромите, Програма Рома подкрепи фондация “Роминтерне – Право на живот” в провеждането на Национална кампания “Подай ръка, бъди човек”, част от която бе и музикално-танцов спектакъл “Чергари” .

- *Международна инициатива “Десетилетие на ромското включване 2005-2015”:*

Проект “Искам да бъда”

Програма Рома на Институт “Отворено общество” - София подкрепи за трета поредна година проекта “Искам да бъда”, чиято цел е да насърчи междуетническата толерантност чрез спорта. Първият мач се проведе на 30 март 2010 година в град Хасково. Кметът на Свиленград инж. Георги Манолов осигури поддържан терен и отлични условия за изява на младите футболисти. Наградите за първите четири отбора бяха пълна спортна екипировка и множество индивидуални награди. Около 240 деца от 8 футболни клуба от Хасковска област взеха участие в първия кръг на детския турнир по футбол „Искам да бъда”. Първите три отбора, заедно с отбора на домакините се състезаваха във финалната четворка в Свиленград на 31 май и 1 юни по специално създадения регламент за оценяване (fair play). Информационни и промоционни

материали с мотото “Искам да бъда. Подкрепете толерантността” осигури и широк отзвук на кампанията.

Инициативата се изпълнява от Държавната агенция за младежта и спорта за четвърта поредна година и е включена в Плана за действие на Десетилетие на ромското включване. Партньори по проекта са и Български Футболен Съюз, ПРООН, Вивател, общините Свиленград и Хасково.

Проект “Изработване на методология и методика за наблюдение на прогреса на Десетилетие на ромското включване 2005-2015”

На 23 март 2010 г. Министерство на труда и социалната политика и Институт “Отворено общество” подписаха Рамково споразумение за сътрудничество. Водени от идеята за постигане на устойчив ефект от взаимодействието между държавната институция и гражданското общество, двете страни се споразумяха за сътрудничество и подкрепа в процеса на формулиране на политики за интеграция на ромската общност в българското общество, сътрудничество при изпълнение на приоритетите, залегнали в Национален План за действие по “Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.”, както и за разработване на методология, методика и индикатори за мониторинг на изпълнението на Национален План за действие по “Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.” и съдействие при неговото наблюдение.

Целта на проект е разработване и прилагане на методология и методика за мониторинг при изпълнението на Национален План за действие по “Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.”. Досега такава методика не е разработена. В изпълнението на Плана не е заложен и Комуникационен план по изпълнението му. Комуникационният план ще допринесе за адекватното информиране на обществото по отношение на секторните политики, които касаят ромите.

- В контекста на членство на страната в Европейския съюз и с оглед постигане целите на Приоритет “Лобиране и застъпнически дейности за прилагане на ефективни обществени политики на национално и местно равнище, както и възприемане на систематичен подход на Европейско равнище за решаване на проблемите на ромите като европейски граждани” Програма Рома предприемат следните инициативи:

Разработване на мониторингов доклад за проследяване на ефекта от изпълнението на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, Оперативна програма „Регионално развитие” и Програмата за развитие на селските райони върху процеса на интеграция на ромите

В хода на изпълнение на заложените операции в Оперативните програми регионално развитие, развитие на човешки ресурси, Програма за развитие на селските райони, се очерта необходимостта от извършване на преглед и анализ, който да послужи за изработване на препоръки за подобряване на изпълнението на тези програми, които пряко касаят подобряването на жизнената среда на ромската общност в страната.

Европейско включване: Обмен на данни и добри практики между Румъния, България, Италия и Испания относещи се до включването на ромското население

Институт “Отворено общество” – София, в партньорство с Фондация Сорос – Румъния, Фондация Секретариат на ромите – Испания, Фондация “Дом на благотворителността Ангел Абрияни – Италия стартираха проект за Европейско включване “Обмен на данни и добри практики между страните Румъния, България, Испания и Италия, относещи се до включването на ромското население”.

Проектът е с продължителност от 24 месеца и е финансиран от Европейски социален Фонд – “Инвестирай в хората”, секторна Оперативна Програма за Развитие на човешките ресурси 2007 – 2013, Договор POSDRU/98/6.4/S/63841. Основните цели на проекта са:

- Разработване на транснационални дългосрочни партньорства в и между различните държави и организациите, работещи в социалната сфера и ромското включване
- Създаване на точни, сравнителни данни за ромското включване и заетостта във всяка една от страните - партньори по проекта, които ще включват и аспекти, касаещи ситуацията на ромите мигранти.
- Анализирание на съществуващите факти и опит относно настоящите инициативи, насочени към ромското включване и заетост, с фокус към ромите мигранти.
- Насърчаване на успешни практики във всяка една от страните-партньори, както и сред основните заинтересовани страни за създаване на един по-отворен пазар на труда.

Социологическо изследване Система за ранно сигнализиране

Наблюдението на икономическата среда, заетост, социална и здравна политика продължи и през 2010г. чрез системата за ранно сигнализиране. Програма Рома, съвместно с Програма Управление на публични политики на Институт “Отворено общество” – София и Световна Банка разработиха система за ранно сигнализиране. Целта на проекта е да изработи методология, която да наблюдава бедността в условията на криза и да предизвестява обществеността за възникващите социални проблеми и влошаващите се социални индикатори.

- Инициативи за изграждане капацитета на ромите за пълноценно участие в обществения живот

Клуб на младите роми, завършили стажантската програма към Народното събрание на РБългария

Институт “Отворено общество” – София, съвместно с Националния демократически институт и Народното събрание на Р. България, предоставиха възможността на 40 младежи от ромски произход да се запознаят от близо със законотворческия процес и процеса на вземане на политически решения в България. В рамките на четири стажантски програми в Народното събрание проведени през 2006, 2007, 2008г., 2009

по 10 участници във всеки випуск имаха възможността да участват в открита дискусия с ментора на програмата г-н Филип Димитров, зам. председател на 40то Народно събрание, да присъстват на заседания на комисии и на парламентарни заседания.

В рамките на своите дейности, насочени към застъпничество в областта на интеграцията, младите роми организираха посещение на град Каварна съвместно с посланика на САЩ. Целта на визитата беше да се види добрата практика на активно включване на местната власт в разрешаването на основните проблеми на ромите на територията на община Каварна. По време на срещата бяха дискутирани реалните предизвикателства, пред които е изправена ромската общност в сферата на заетостта, образованието, здравеопазването и жилищните условия, както и конкретните мерки и ангажименти на държавните институции

Стипендиантска програма за лекари и специализанти по медицина от ромски произход

Проект „Ромско здравеопазване“ на Институт „Отворено общество“ – Будапеща, в сътрудничество със Стипендиантската програма на Фонда за ромско образование и Програма Рома на Институт „Отворено общество“ – София, реализираха проект с цел подпомагане на образованието по медицина, наставничеството и обучението в застъпничество на ромските студенти в България. 56 млади роми от страната получиха финансова подкрепа за своето обучение във висши учебни заведения в страната и участваха в обучение по застъпничество, организирано от Център за междуетническа толерантност „Амалипе“. По време на своето обучение, студентите се подпомагат и от наставници - компонент, реализиран от Сдружение „Разнообразни и равни“.

Програма за стипендии на студенти от ромски произход в български университети 2010 - 2011

Институт „Отворено общество“- София администрира Стипендиантските програми на Ромския образователен фонд, Будапеща. За академичната 2010-2011 година по Програмата за стипендии на студенти от ромски произход в български университети (Roma Memorial University Scholarship Programme) бяха отпуснати 255 стипендии за студенти в бакалавърска, магистърска и докторантска форма на обучение.

„Професията здравен медиатор – успешен модел за интеграция“ – кампания за утвърждаване на здравния медиатор сред обществото и институциите

Програма Рома подкрепи „Национална мрежа на здравните медиатори“ за повишаване на капацитета на здравните медиатори и популяризиране на добри практики на национално и местно ниво.

Програма „Мост към Бизнеса“

Програмата се осъществява в партньорство между Институт “Отворено общество” – София и Фондация Америка за България. Основната цел на програмата е да създаде възможност за равнопоставена интеграция на пазара на труда на висококвалифицирани и силно мотивирани млади хора от ромски произход чрез тримесечни стажове във водещи мултинационални и национални компании в България.

Досега в програмата участваха 9 младежи от цялата страна. Компаниите, които се включиха в програмата са: ГлаксоСмитКлайн, ТНТ България, ЕВН България, ЧЕЗ България, Българо – Американската Кредитна Банка, Софийска вода АД, Интелдей Солушънс, Промедия Продакшанс.

Към настоящия момент шест младежи от ромски произход с високи академични постижения в областта на правото, международните отношения, финансите и икономиката успяха да се интегрират успешно в работната среда на компаниите, участвали в Програмата, а именно ГлаксоСмитКлайн, ТНТ България, Софийска вода АД, ЕВН България, Българо-Американската Кредитна Банка и др. Водени от идеята за устойчиво икономическо развитие и социална ангажираност компаниите участнички в Програмата заявиха своето желание и мотивация за насърчаване на интеграцията на млади хора в частния сектор в България чрез предоставянето на постоянна трудова заетост на младежите, стажували в техните компании. Програмата цели също така да допринесе за подобряване на знанието относно другостта и преодоляване на етническите предразсъдъци и социални дистанции, изградени през последните години на преход.

Проекти		
Организация / Проект	Тема	Сума
Асоциация за Европейска Интеграция и права на човека	Изготвяне на становище по сигнал за дискриминация на Комисията за защита от дискриминация	€ 511
Сдружение "Болни от астма", гр.Ямбол	Подпомагане издаването на лични документи на жители от бл. 20, гр.Ямбол	€ 1 278
Сдружение "Дром" Видин	Ученическа спартакиада "Април 2010"	€ 966
Сдружение "Национална мрежа на здравните медиатори"	Кампания за утвърждаване на здравния медиатор сред обществеността и институциите	€ 5 080
СНЦ "Инициатива за равни възможности"	Модел за решение на жилищен проблем на ромска общност – гр. Пещера “	€ 5 000
Фондация "Роминтерне" - Право на живот	Национална кампания “Поддай ръка, бъди човек”	€ 511
Собствени проекти		
Социологическо изследване "ECONOBUS 2010- местни условия за правене на бизнес"		€1 235
Включване на ромски журналист в централните печатни издания		€1 200

За толерантни медии	€2 447
Изследване на социалните дистанции и етническите предразсъдъци към малцинствата в България	€694
„Портал в интернет с информация за етническите малцинства в България- www.ethnos.bg	€3 054
Кампания за толерантни междуетнически отношения "Искам да бъда"	€1 534
Клуб на завършилите стажантската програма към Народното събрание на Р България	€5 053
Изграждане на Консултативен съвет от ромски граждански организации	€2 430
Изработване на методология за наблюдение на изпълнението на инициативата “Десетилетие на ромското включване 2005 – 2015 г.” в България	€3 777
Общностен център по превенция 2010 г. Красна поляна	€2 026
Методология за проучване на ефекта от изпълнението на ОПРЧР, ОПРР, ПРСР върху процеса на интеграция на ромите	€452
Официално отбелязване на Пет годишнината от изпълнението на международната инициатива “Десетилетие на ромското включване 2005 - 2015”	€2 485
Развитие и укрепване на капацитета на младите роми – 4-та Стажантска програма в Народното събрание	€4 663
Рома фешън - Уникален моден и танцов спектакъл -ревию "Светът е шарен"	€1 355
Система за ранно сигнализиране - социологическо проучване	€13 000
Подпомагане на ученици от кв.Факултета- закупуване на учебници	€291

12. РОМСКИ СТИПЕНДИИ ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Стипендиантска програма за студенти по медицина и лекари-специализанти от ромски произход

Проекти		
Организация / Проект	Тема	Сума
Сдружение "Разнообразни и равни"	Компонент "“Наставничество” и издаване на наръчник по менторство	65 114 €
Фондация "Център за радио и телевизионно обучение Промедиа"	Компонент "“Комуникационна стратегия”"	13 597 €
Център за междуетнически диалог и толерантност "Амалипе"	"Обучение по застъпничество"	38 251 €
Собствени проекти		
Стипендиантска Програма за студенти и лекари-специализанти по медицина от ромски произход		13 712 €

13. ПРОГРАМА "РОМСКО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ "

Собствени проекти		
Здравен статус на ромите в България		1 012 €

14. СТАЖАНТИ ПО ПРОЕКТ "МОСТ КЪМ БИЗНЕСА", ФИНАНСИРАН ОТ ФОНДАЦИЯ АМЕРИКА ЗА БЪЛГАРИЯ

Стипендиант	Стажант в	Сума
Божидар Димитров Драганов	ЕВН България	840 €
Орлин Орлинов Атанасов	БНТ	840 €
Костадин Радев Костадинов	Софийска вода АД	840 €
Десислава Тошкова Кирилова	ТНТ България	840 €
Огнян Исаев Исаев	ПроМедиа продакшън	840 €
Пролетка Миткова Петрова	ГлаксоСмитКлайн	840 €
Ружа Станчева Симеонова	Интелдай Солушънс	840 €
Анелия Живкова Костова	БАКБ	840 €
Сервет Алиева Мустафова	ЧЕЗ България	840 €

14. РЕГИОНАЛНА ПРОГРАМА "СТЪПКА ПО СТЬПКА" , ИНСТИТУТ ОТВОРЕНО ОБЩЕСТВО БУДАПЕЩА

Проекти		
Организация / Проект	Тема	Сума
Фондация Стъпка по стъпка	Институционална подкрепа 2010 г	18 825 €

15.ЗВЕНО ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОЕКТИ

През 2010 г. Звеното за разработване на проекти подпомогна подготовката и изпълнението на проекти в следните основни направления:

Към Програма “Европейски политики и гражданско участие” звеното работи по проектите **“Овластяване на безвластните по време на криза”** и **международно изследване “Нашите мечти – реалност”**, съфинансирани от Тръст за гражданско общество в Централна и Източна Европа, **проект “Индекс на гражданското общество”** - осъществяване на изследване на състоянието на гражданското общество в България по методология на CIVICUS и с подкрепата на Програма на ООН за развитие – България;

Към Програма “Рома” по проектите :

“ Мост към Бизнеса“, финансиран от Фондация Америка за България и Извънреден фонд към Институт Отворено общество;

“Европейско включване: Обмен на данни и добри практики между Румъния, България, Италия и Испания отнасящи се до включването на ромското население “ с водещ партньор Фондация Сорос – Румъния и в партньорство с Фондация Секретариат на ромите – Испания, Фондация “Дом на благотворителността Ангел Абрияни – Италия.

“Равенство - път към прогреса” – с водещ партньор Министерство на труда и социалните политики и партньор **“Комисия за защита против дискриминация”**

Към програма “Управление и публични политики”

През 2010 година продължава проект **Система за ранно сигнализиране”** съфинансиран от Световната банка и партньорството по договор в рамките на схемата **“Социално предприемачество – популяризиране и подкрепа на социални предприятия”**.

През 2010 г. приключи реализираният в консорциум с МБМД и Сирма груп проект за разработване на рейтингова система за висшите училища в България в рамките на проект на Министерството на образованието, реализиран по Оперативна програма **“Развитие на човешките ресурси”**.